

#święta

Symbolika Świąt Bożego Narodzenia

s.4

Święta Bożego Narodzenia to wyjątkowy czas pełen miłości, rodzinnych spotkań i prezentów. Duże znaczenie odrywają w nim symbole, tradycje i zwyczaje przekazywane i celebrowane od pokoleń. Co oznaczają i dlaczego na stałe wpisały się w tradycję świąteczną?

#śródmieście

Śródmiejskie kamienice odzyskały dawny blask

W listopadzie zakończyły się remonty fasad dwóch śródmiejskich kamienic zlokalizowanych przy Rynku Starego Miasta 17 oraz przy ul. Wilczej 60.

s.1

#historia

Święto Niepodległości w Muzeum Polskiej Techniki Wojskowej

11 listopada w Muzeum Polskiej Techniki Wojskowej z okazji Narodowego Święta Niepodległości został zorganizowany piknik historyczno-wojskowy.

s.6

#staremiasto

Jarmark Bożonarodzeniowy 2022

Tegoroczny Jarmark Bożonarodzeniowy potrwa od 26 listopada, aż do 6 stycznia 2023 roku

s.3

#nowyrok

Geneza świętowania Sylwestra

Koniec starego i początek nowego roku jest czasem nadziei na pozytywne zmiany.

s.6

Modernizacja placu zabaw w parku im. Stefana Żeromskiego

W drugiej połowie listopada został oddany do użytku zmodernizowany plac zabaw w parku Żeromskiego na Żoliborzu. Tematyka wystroju obiektu nawiązuje do literatury. Odremontowany plac zabaw został podzielony na strefy, adresowane do czterech grup wiekowych. Na odnowionej przestrzeni przeprowadzono nasadzenia drzew, krzewów i bylin.

s.3

#żoliborz

#sportowawarszawa

Legia na półmetku rozgrywek Ekstraklasy

Po zakończeniu jesiennej rywalizacji, na czas przerwy zimowej, stołeczna drużyna zajmuje pozycję wicelidera Ekstraklasy. Przerwa zimowa dla Legii potrwa do 29 stycznia, kiedy to będzie podejmowała Koronę Kielce.

s.7

#mokotów

Wystawa książek i kwasorytów, prezentująca historię polskiej wojskowości

Od 11 listopada do 9 grudnia w Muzeum Polskiej Techniki Wojskowej prezentowana była wystawa z cyklu Książnica Idei, dotycząca historii wojskowości. Na wystawie zaprezentowano książki związane z historią polskiej wojskowości. Wydarzenie zostało zorganizowane przez fundację Laboratorium Idei.

s.5

PGNiG TERMIKA SA: Nowoczesność i ekologiczne standardy wkraczą do kolejnego zakładu Spółki

s.1

#energetyka

Śródmiejskie kamienice odzyskały dawny blask

W listopadzie zakończyły się remonty fasad dwóch śródmiejskich kamienic. W zabytkowym budynku, zlokalizowanym przy Rynku Starego Miasta 17, naprawiono tynki, przywrócono pierwotną kolorystykę oraz poddano renowacji dekoracyjny fryz z płaskorzeźbą. W budynku, zlokalizowanym w Śródmieściu Południowym przy ul. Wilczej 60, renowacji poddano dolne, wyłożone piaskowcem partie elewacji, zaś w górnych partiach zostały odnowione i pomalowane tynki.

Rynek Starego Miasta 17, kamienica Markiewicza, zwana także Drewnów

Fasada zabytkowej, staromiejskiej kamienicy odzyskała swój dawny blask. Najbardziej zniszczona była elewacja w przyziemiu. Popękane i uszkodzone fragmenty tynku zostały usunięte, a mur oczyszczony, odsolony i zabezpieczony. Następnie konserwatorzy uzupełnili braki w tynku. Na koniec fasada budynku została pomalowana, i co istotne, odzyskała pierwotną kolorystykę. W wyniku remontów, przeprowadzanych na przestrzeni lat,

kamienica utraciła koloryt, nadany jej w czasie powojennej odbudowy Starówki. Teraz odzyskała pierwotną, jasnożółtą barwę z oliwkowymi elementami dekoracji. Odnowiono również dekoracyjny fryz z płaskorzeźbą. Miejska dotacja w wysokości 69 tys. zł, stanowiła niemal połowę kosztów renowacji.

Kamienica znajdująca się przy ulicy Wilczej 60

Kamienica przy ul. Wilczej 60 została zbudowana w latach 30. XX wieku w stylu modernistycznym z elementami wystroju art deco. Inwestorami

byli członkowie korporacji akademickiej „Arkonii”. Stowarzyszenie skupiało męską młodzież akademicką polskiego pochodzenia. Powstało w Rydze, 9 maja 1879 roku, a po odzyskaniu przez Polskę niepodległości przeniosło się do Warszawy. Projektantem budynku był Adolf Ignatowicz-Łubiański.

Tynki na górnych partiach elewacji specjaliści poddali renowacji, a następnie pomalowali jasnym kolorem. Dolna część elewacji, wyłożona prostokątnymi, żłobkowanymi płytami z piaskowca, również odzyskała swoją świetność. Kamienne pły-

ty zostały oczyszczone. Uzupełniono ubytki piaskowca.

Remont przeprowadziła

Fot. kamienica zlokalizowana przy Rynku Starego Miasta 17, źródło: UM Warszawa

wspólnota mieszkaniowa, która otrzymała na ten cel dotację ze strony m.st. Warszawy w wysokości 175 tys. zł.

PGNiG TERMIKA SA: Nowoczesność i ekologiczne standardy wkraczają do kolejnego zakładu Spółki

PGNiG TERMIKA SA jest wiodącym w Polsce producentem ciepła i energii elektrycznej w kogeneracji (skojarzonej produkcji energii). Spółka wytwarza energię w pięciu zakładach, z których cztery są zlokalizowane w Warszawie, a jeden w Pruszkowie. Elektrociepłownia Pruszków przechodzi obecnie zaawansowany proces modernizacji, uwzględniający obowiązujące standardy ekologiczne.

Kogeneracja – jest to najbardziej wydajna produkcja energii, w czasie której w jednym procesie łączy się wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła. Działalność firmy obejmuje również sprzedaż, przesył i dystrybucję ciepła.

Zakłady PGNiG TERMIKA SA wytwarzają ciepło, docierające do użytkowników w postaci gorącej wody w kranach i kaloryferach.

Produkcja energii przez PGNiG TERMIKA SA w województwie mazowieckim opiera się o pięć zakładów:

- Elektrociepłownia Siekierki (największa polska

- elektrociepłownia, druga pod względem wielkości w Europie, produkuje energię konwencjonalną powstałą ze spalania węgla kamiennego, a także posiada kocioł biomasowy);

- Elektrociepłownia Żerań (w zakładzie w czasie modernizacji w latach 1997 i 2001 zainstalowano dwa ekologiczne kotły fluidalne – zwiększające efektywność produkcji i redukujące emisję pyłu i szkodliwych związków);

- Elektrociepłownia Pruszków (najstarszy zakład PGNiG TERMIKA SA, dysponujący własną siecią ciepłowniczą);

- Ciepłownia Kawęczyn (największe źródło szczytowej energii cieplnej dla aglomeracji warszawskiej, jest uruchamiana gdy średniodobowa temperatura zewnętrzna spadnie poniżej – 1 stopnia Celsjusza);

- Ciepłownia Wola (tak samo jak Ciepłownia Kawęczyn stanowi szczytowe źródło ciepła dla Warszawy).

Elektrociepłownia w Pruszkowie jest najstarszym zakładem PGNiG TERMIKA SA. Jako jedyna dostarcza ciepło własną siecią ciepłowniczą. Po modernizacji Elektrociepłowni Żerań teraz przy-

szedł czas na unowocześnianie Elektrociepłowni Pruszków. W maju 2022 r. rozpoczęła się w tym zakładzie budowa kotłowni gazowo-olejowej o mocy 45 MWt. Powstająca kotłownia będzie zasilana dwoma kotłami olejowymi o mocy 20 MWt i kotłem gazowo-olejowym o mocy 5 MWt. W 2023 r. ma się rozpocząć budowa maszynowni silników gazowych. W przyszłości zakład dalej ma być unowocześniany i dostosowywany do unijnych przepisów w zakresie redukcji zanieczyszczeń emitowanych do powietrza. Planowana jest m.in. budowa kotłowni biomasowej o mocy 40 MWt. Po

przekazaniu do eksploatacji będzie ona jedną z głównych (podstawowych) jednostek produkcyjnych w Ec Pruszków, uruchamianą w pierwszej kolejności.

W efekcie wymienionych inwestycji Elektrociepłownia Pruszków stanie się nowoczesnym, przyjaznym środowisku zakładem produkcyjnym. Będzie to zakład, z którego mieszkańcy Pruszkowa i okolic będą mogli być dumni – nie tylko ze względu na jego długą historię, ale też nowoczesność.

Fot. zmodernizowany plac zabaw w parku im. Stefana Żeromskiego. Źródło: Urząd Miasta Warszawa/um.warszawa.pl

Modernizacja placu zabaw w parku im. Stefana Żeromskiego

W drugiej połowie listopada został oddany do użytku zmodernizowany plac zabaw w parku Żeromskiego na Żoliborzu. Tematyka wystroju obiektu nawiązuje do literatury. Odremontowany plac zabaw został podzielony na strefy, adresowane do czterech grup wiekowych. Na odnowionej przestrzeni przeprowadzono nasadzenia drzew, krzewów i bylin.

– Realizowany przez Zarząd Zieleni m.st. Warszawy projekt modernizacji placu zabaw na terenie reprezentacyjnego parku Żoliborza został opracowany z dużą dbałością o detale. Kierując się potrzebami mieszkańców wprowadziliśmy w tej przestrzeni strefy zabaw dla dzieci z różnych grup wiekowych. Pojawi się tu także nowa zieleń. Uklonem w stronę historii dzielnicy Żoliborz jest akcent literacki w postaci cytatów, które będą towarzyszyć dzieciom w trakcie codziennej zabawy – wypowiedała się w zeszłym roku dla portalu um.warszawa.pl Justyna Glusman, dyrektorka koordynatorka ds. zrównoważonego rozwoju i zieleni m.st. Warszawy.

Nawiązanie do literatury

Mottem popularnego, żoliborskiego placu zabaw są słowa Wisławy Szymborskiej: „Czytanie książek to najpiękniejsza zabawa, jaką sobie ludzkość wymyśliła”. Nawiązanie do literatury wynika z umiejscowienia placu zabaw.

Znajduje się on w parku im. Stefana Żeromskiego, autora „Przedwiośnia”, „Ludzi bezdomnych”, „Wiernej rzeki”, „Siłaczki” i wielu innych dzieł literackich. Dodatkowo na placu Wilsona, sąsiadującym z parkiem Żeromskiego, krzyżują się ulice – Adama Mickiewicza, Zygmunta Krasińskiego i Juliusza Słowackiego. Nawiązując do tematyki literatury, na placu zabaw pojawiły się panele edukacyjne oraz rzeźby w postaci kredek. Powstała biblioteka plenerowa, dająca możliwość wymiany książek. W czasie modernizacji zamontowano tablice do zabawy, na których zostały umieszczone cytaty pochodzące z literatury dziecięcej.

Cztery strefy zabaw dla dzieci w różnym wieku

Dla najmłodszych użytkowników, w wieku 0-3 lata, przygotowano m.in. zjeżdżalnię, schodki, mostek wiszący, ściankę wspinaczkową, drewniany zestaw do zabawy w piasku czy huśtawkę. Urządzenia, funkcyj-

jące jeszcze przed modernizacją, zostały odnowione. Przybyły też nowe, które zostały wykonane głównie z drewna. Dla dzieci w wieku przedszkolnym, w przedziale wiekowym 3-6 lat, poza istniejącym wcześniej zestawem wielofunkcyjnym, dodano nowe urządzenia: do zabaw w piasku, bujaki, karuzelę, tematyczne tablice edukacyjne.

Powstała też strefa zabaw zaadresowana do dzieci w wieku od 6 do 12 lat. W tym wypadku również wykorzystano już istniejące urządzenia (w tym dużą wieżę centralną, obrotowy talerz, huśtawki oraz ściankę wspinaczkową). Przygotowano też nowe elementy wyposażenia, np. tablice edukacyjne. Dla najstarszych dzieci, w wieku powyżej 12 lat, infrastruktura placu wzbogaciła się m.in. o nowy drewniany tor przeszkód, piramidę linową ze zjeżdżalnią, stół do ping-ponga, trampolinę.

Pomiędzy wszystkimi strefami, dedykowanymi dla dzieci w różnym wieku,

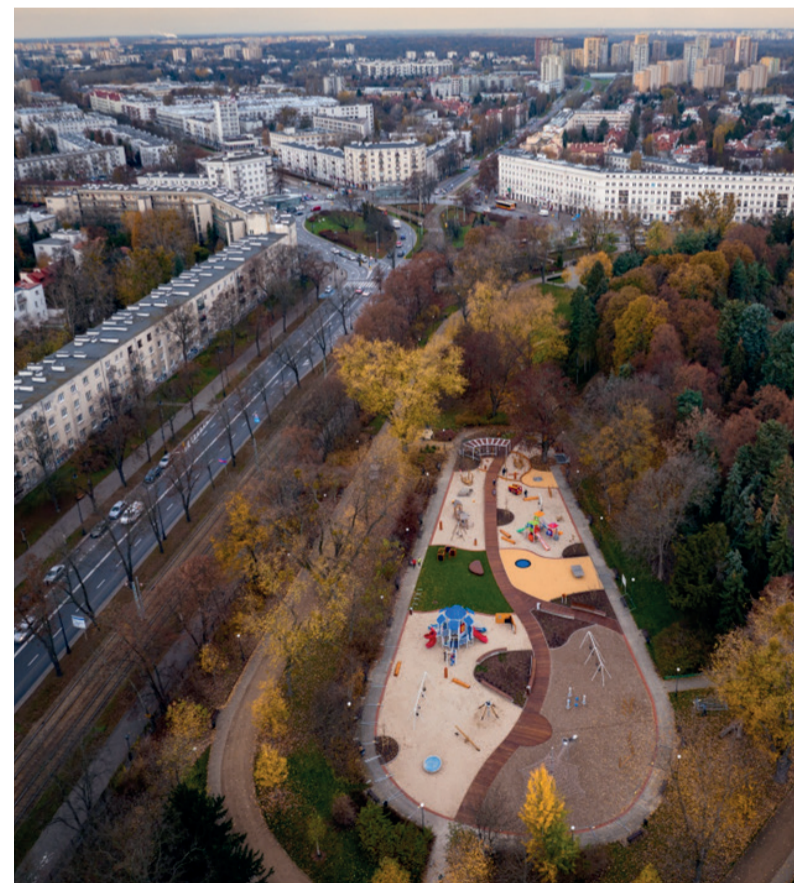
można spacerować po drewnianym podejściu.

Przybyło zieleni

Na placu zabaw wykonano nasadzenia drzew, krzewów i bylin. Wśród posadzonych roślin można wymienić: porzeczkę, dereń biały, kalinę, kosodrzewinę, hortensję krze-

wiąstą czy tawuła japońskiego. Pojawiły się też elementy małej architektury, np. kosze na śmieci, stojaki rowerowe, ławy.

W północnej części placu zabaw powstała strefa wejściowa, przechodząca w zadaszoną strefę wypoczynkową ze stolikami i hamakiem.

Fot. zmodernizowany plac zabaw w parku im. Stefana Żeromskiego. Źródło: Urząd Miasta Warszawa/um.warszawa.pl

Boże Narodzenie. Święto radości poprzedzone Adwentem

W niedzielę, 27 listopada, rozpoczął się Adwent. Dla osób wierzących jest to czas oczekiwania i przygotowania się na powtórne przyjście Jezusa Chrystusa. Adwent potrwa do Wigilii, która w tradycji katolickiej jest najważniejszą kolacją w roku. Wigilia poprzedzi Boże Narodzenie, święto życzliwości i radości.

Adwent

Słowo adwent pochodzi od łacińskiego – adventus, co oznacza przyjście. Dla osób wierzących czas Adwentu ma służyć duchowemu przygotowaniu się na powtórne przyjście Jezusa Chrystusa. Jest to okres w Kościele chrześcijańskim, rozpoczynający się w niedzielę poprzedzającą trzy kolejne niedziele przed Bożym Narodzeniem. Kolorem Adwentu jest fiolet, dlatego w Kościele katolickim w tym czasie kapłan sprawuje msze w fioletowym ornacie. W tym roku początek Adwentu przypada na niedzielę, 27 listopada – I Nieszpory.

Wigilia

Słowo Wigilia pochodzi z łacińskiego vigilia

– co oznacza czuwanie, straż. W tym roku Wigilia przypada w sobotę. W tradycji katolickiej jest to najważniejsza kolacja w roku, kończąca Adwent, a poprzedzająca Boże Narodzenie. W polskich domach ubierana jest choinka. Przy stole zostawiane jest puste miejsce dla wędrowca. Jest też opłatek, kolędy czy wręczanie prezentów. W kuchniach, w których panuje duży gwar, przygotowywane jest 12 tradycyjnych, wigilijnych potraw: barszcz wigilijny z uszkami, pierogi z kapustą i grzybami, kapusta z grochem lub z grzybami, ryba po grecku, śledź w śmietanie lub oleju, makowiec, piernik staropolski, kompot z suszu, kutia, zupa grzybowa, karp smażony lub w galarecie, kluski z makiem.

Święta Bożego Narodzenia

Boże Narodzenie to święto życzliwości i radości. Tradycyjnie w rodzinach jest to czas spotkań, wybaczenia sobie wzajem-

nych urazów i pojednania się. Następuje umacnianie więzi. „Jest mnóstwo rzeczy, które przyniosły mi wiele dobrego, choć nie przyniosły mi żadnego zysku. Taką rzeczą są właśnie święta Bożego

Narodzenia. Oczywiście, jest to czas hołdu i czci dla samego wydarzenia, ale dla mnie te święta to także miły czas dobroci, wybaczenia i miłosierdzia.” – Charles Dickens, „Opowieść wigilijna”.

Jarmark Bożonarodzeniowy 2022

Tegoroczny Jarmark Bożonarodzeniowy potrwa od 26 listopada, aż do 6 stycznia 2023 roku i uświetni Międzymurze Piotra Biegańskiego od placu Zamkowego do pomnika Kilińskiego na Starym Mieście.

Na każdego odwiedzającego będzie czekać wiele atrakcji – świąteczne stragany wypełnione licznymi rękodzielami, mnóstwo wyrobów artystycznych, wyroby z drewna, biżuteria, pamiątki, pocztówki, kalendarze, a także wiele przysmaków kulinarnych łącznie ze słynnym, korzennym grzańcem. Dla rodzin z dziećmi przygotowano wiele ozdób świątecznych wraz z animacjami, dzięki którym będziemy mogli przenieść się w magiczny, bajkowy świat.

Na Rynku Starego Miasta ponownie pojawi się lo-

dowisko, na którym będzie można się pośliszgać w świątecznej scenerii. Można tu napić się grzanego wina, kawy lub herbaty na rozgrzanie, ale i spróbować świątecznych potraw.

W tym roku na każdego łasucha będzie czekało coś pysznego. Na Jarmarku będzie można skosztować wyśmienitych potraw z grilla, tradycyjnego oscypka prażonego na grillu z żurawiną oraz napić się grzańca galicyjskiego. Na miłośników słodkości czekają prażone orzechy, pieczone kasztany oraz świątecz-

ne ciasteczka i pierniki. W tym roku zagości w Warszawie wielu wystawców z Ukrainy.

Jarmark Bożonarodzeniowy – tradycja

Tradycja Jarmarków Bożonarodzeniowych pochodzi ze średniowiecznych krajów niemieckojęzycznych Europy. Z czasem jarmarki stały się popularne w całej Europie. Atmosfera Jarmarku Bożonarodzeniowego pozwala nam w doskonały sposób wprowadzić nas w nadchodzący świąteczny nastrój.

Symbolika Świąt Bożego Narodzenia

Święta Bożego Narodzenia to wyjątkowy czas pełen miłości, rodzinnych spotkań i prezentów. Duże znaczenie odrywają w nim symbole, tradycje i zwyczaje przekazywane i celebrowane od pokoleń. Co oznaczają i dlaczego na stałe wpisały się w tradycję świąteczną?

Choinka to jedna z najważniejszych i najpopularniejszych ozdób bożonarodzeniowych. Dawniej nazywana było „hailekrystem”. Zwyczaj jej dekorowania przyszedł do Polski z Niemiec na przełomie XVIII i XIX wieku. Zanim znana nam choinka na stałe zagościła w polskich domach, w południowej części kraju – w pasie od Dolnego Śląska, przez Beskidy, Podhale aż do Lwowa zwyczajem była choinka wisząca pod sufitem, tzn. podłaźniczka. Zwykle był to ścięty czubek jodły, świerku czy sosny, ozdabiany własnoręcznie wykonanymi dekoracjami lub owocami. Ozdoby, którymi dekorujemy dziś choinkę mają wyjątkową symbolikę. Gwiazda umieszczana na samym szczycie symbolizuje Gwiazdę Betlejemską, za którą podążyli Trzej Królowie. Jabłka, kiedyś

obowiązkowa ozdoba choinkowa, to pamiątka po rajskim jabłuszku, zastąpiona dzisiaj przez czerwone bombki. Złote orzechy, wieszane kiedyś na choinkach, to pogański symbol dobrobytu i siły. Świąteczka to przyjskie na świat Jezusa. Umieszczane pod choinką prezenty symbolizują dary, które otrzymał po narodzinach Jezus, a także obdarowywanie się pierwszymi wyznawców chrześcijaństwa.

Jemioła to kolejny, obowiązkowy element na świątecznym stole. Przez porę zakwitania, tj. okres przesilenia zimowego, uznawana jest za symbol ponownych narodzin. Jemiołę zazwyczaj wieszają nad wigilijnym stołem, często również ozdobi się nią drzwi. Według tradycji ma ona przynieść domownikom szczęście

i pomyślność. Ci jednak mają za zadanie zawiesić okazałą gałązkę (najlepiej obrosniętą w owoce) nad drzwiami wejściowymi do domu, nad stołem świątecznym lub w kuchni. Aby magia krzewu zadziałała, jemioła powinna się pojawić w domu nie tylko w odpowiednim miejscu, ale i czasie – dopiero w dzień Wigilii. Należy także poczekać, aż uschnie i zachować ją do następnych świąt bożonarodzeniowych.

Wigilijny stół – przykrywany jest białym obrusem, pod który wkładamy sianko – to symbol ubóstwa, w jakim na świat przyszedł Jezus. Tym samym siankiem gospodarze zapewniają sobie dostatek i powodzenie na kolejny rok – to już wierzenie pogańskie.

Każda wieczerza wigi-

lijna powinna składać się z dwunastu potraw. Dlaczego akurat dwanaście?

Jest wiele teorii. Jedne źródła głoszą, iż wywodzi się to z tradycji ludowej. Czas okołoswiąteczny to również moment przesilenia zimowego. Od tego momentu, każdy kolejny dzień staje się coraz dłuższy, a przyroda powoli budzi się do życia. W związku z tym, podczas uroczystej kolacji dziękowano za każdy miesiąc minionego roku, który symbolizowała jedna z potraw. Wszyscy musieli skosztować każdej z 12 potraw, aby każdy miesiąc najbliższego roku był udany. Ponadto, wśród potraw powinny znaleźć się dary przyrody z czterech źródeł:

lasu, sadu, wody i pola. Według tradycji chrześcijańskiej 12 potraw ma symbolizować 12 apostołów. Co ciekawe, wiele lat temu liczba tradycyjnych potraw różniła się od siebie, w zależności od możliwości gospodarstwa domowego. Na wsi zwykle podawano siedem lub dziesięć potraw, szlachta jadła dziewięć, a arystokracja mogła kosztować nawet 13 potraw. Chłopi mogli sobie pozwolić na zdecydowanie mniej niż ludzie zamożni. Siódemka to symbol dni tygodnia, a dziesiątka to tradycyjna liczba chórów anielskich. Zwyczaj podawania 12 potraw ostatecznie ukształtował się na przełomie XIX i XX wieku.

Wystawa książek i kwasorytów, prezentująca historię polskiej wojskowości

Od 11 listopada do 9 grudnia w Muzeum Polskiej Techniki Wojskowej prezentowana była wystawa z cyklu Książnica Idei, dotycząca historii wojskowości. Na wystawie zaprezentowano książki związane z historią polskiej wojskowości. W ekspozycji znalazły się również kwasoryty autorstwa Fryderyka Krzysztofa Dietricha, polskiego rysownika niemieckiego pochodzenia. Wydarzenie zostało zorganizowane przez fundację Laboratorium Idei. Otwarcie wystawy uświetnił odczyt dra hab. Piotra Tańkowskiego, prof. UW.

- Cieszę się, że dzięki współpracy z Antykwariatem Polskim oraz uprzejmości Muzeum Polskiej Techniki Wojskowej możemy zaprezentować szerszej publiczności unikatowe publikacje związane z historią wojskowości. Cykl wystaw Książnica Idei, który zainaugurowaliśmy w Narodowy Dzień Niepodległości przypomina nam, o niemych świadkach historii, którzy są także powiernikami naszych narodowych tradycji – powiedział Michał Szanter, Prezes Zarządu fundacji Laboratorium Idei.

Od 11 listopada do 9 grudnia br. w Muzeum Polskiej Techniki Wojskowej czynna była wystawa z cyklu Książnica Idei. W ramach wystawy można było obejrzeć książki związane z historią polskiej wojskowości. Zaprezentowane zostały również kwasoryty autorstwa Fryderyka Krzysztofa Dietricha przedstawiające umundurowanie Wojska Polskiego w dobie Powstania Listopadowego. Podczas otwarcia wystawy miał miejsce odczyt dra hab. Piotra Tańkowskiego, prof. UW – „Wojny Włoskie jako wydarzenie

medialne”. Fundacja Laboratorium Idei działa od roku 2012, jej celem statutowym jest propagowanie wiedzy historycznej i obywatelskiej.

Kim był Fryderyk Krzysztof Dietrich?

Fryderyk Krzysztof Dietrich, z niem. Friedrich Christoph Dietrich (ur. 1779 w Öhringen, zm. 1847 w Łodzi) – polski rytownik niemieckiego pochodzenia, urzędnik Królestwa Polskiego.

Ulubionymi technikami Dietricha były akwaforta

i akwaforta, które często łączył, oraz miedzioryt. Wykonał wiele ilustracji do książek i czasopism, portretów, widoków miast (Warszawy, Lublina, Krakowa), prac dokumentujących mundury i uzbrojenie lub konkretne obiekty architektoniczne. Dzięki wstawiennictwu Stanisława Kostki Potockiego w 1819 r. Komisja Rządowa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego powierzyła mu wykonanie 24 tablic przedstawiających groby królów polskich, które ostatecznie ukazały się w zbiorze pod tytułem

Monumenta Regnum Poloniae Cracoviensia. Był stałym, wieloletnim współpracownikiem Jana Feliksa Piwarskiego. Owocem ich wspólnych starań był m.in. album Wnętrza Zbrojowni Warszawskiej oraz cykl Powstanie, dokumentujący losy Powstania Listopadowego i uzbrojenie polskiej armii. Znaczącym pasjonatem i kolekcjonerem twórczości Dietricha był pisarz Wiktor Gomulicki. Zgromadzone przez niego ryciny i materiały na temat artysty znajdują się w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie.

Fot. dr hab. Piotr Tańkowski, prof. UW – w trakcie odczytu pt. „Wojny Włoskie jako wydarzenie medialne”

Święto Niepodległości w Muzeum Polskiej Techniki Wojskowej

11 listopada w Muzeum Polskiej Techniki Wojskowej z okazji Narodowego Święta Niepodległości został zorganizowany piknik historyczno-wojskowy. Muzeum jest zlokalizowane w XIX-wiecznym forcie IX Twierdzy Warszawa. W ramach wydarzenia organizatorzy zapewnili wiele atrakcji, w tym obecność historycznych grup rekonstrukcyjnych. Do obejrzenia była m.in. ekspozycja plenerowa z pojazdami pancernymi, sprzętem wojsk lotniczych i obrony powietrznej.

Muzeum znajduje się w części XIX-wiecznego fortu Czerniakowskiego, wchodzącego w skład Twierdzy Warszawa. Fort został wzniesiony około 1883 r. na planie pięciokąta z mokrą fosą, jako jeden z fortów pierścienia zewnętrznego Twierdzy Warszawa. Decyzja o likwidacji obiektu zapadła w 1909 r. Od 1924 r. rozpoczęła się budowa przeznaczonego dla oficerów osiedla Sadyba, otaczającego fort Czerniakowski.

Pod koniec lat 90. XX wieku fort zaczął pełnić funkcję edukacyjno-muzealną, kiedy została w tym miejscu utworzona ekspozycja plenerowa, stanowiąca oddział Muzeum

Wojska Polskiego. W instytucji mieszczą się też stałe ekspozycje: „Polska broń pancerna 1918–1945”, „Polskie duszpasterstwo wojskowe”, „Historia i tradycje Fortu IX Czerniakowskiego”.

W czasie pikniku można było spróbować tradycyjnej, żołnierskiej grochówki, która cieszyła się niemałym powodzeniem. Podniebienia zwiedzających cieszyły też kielbaski z grilla oraz inne dania oferowane z food trucków. Historyczny klimat tworzyły grupy rekonstrukcyjnych, których członkowie paradowali w dawnych mundurach. W plenerze były prezentowane pojazdy militarne i sprzęt wojskowy, w tym m.in. pojaz-

dy pancerne, samoloty, działa samobieżne, sprzęt wojsk lotniczych i obrony powietrznej. Przygotowano również salę zabaw dla dzieci.

Wśród organizacji, wolontariuszy, rekonstruktorów i jednostek WP uczestniczących w wydarzeniu można m.in. wymienić: Towarzystwo Historyczne „Rok 1920”, Willys Jeep Polska, GRH Najkrótszą Drogą, Związek Strzelecki „Strzelec”, Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego „Zawisza”, Fundację Pro-Militaris, Sadyba Miasto Ogród, Antykwariat Polski, Fundację Laboratorium Idei, 3. Warszawską Brygadę Rakietową, 42. Bazę Lotnictwa Szkolnego.

Geneza świętowania Sylwestra

Początek Nowego Roku jest czasem nadziei na pozytywne zmiany. Historycznie rzecz ujmując, święto to pojawiło się na przełomie pierwszego i drugiego tysiąclecia na tle „kryzysu milenijnego” związanego z przepowiedniami Sybilli. Wykształciło się wiele zwyczajów i przesądów, praktykowanych w celu zapewnienia sobie szczęścia w nadchodzącym Nowym Roku. Paleta ofert na spędzenie Sylwestra jest bardzo bogata.

Genezy i tła historycznego święta można się dopatrywać w wydarzeniach z przełomu pierwszego i drugiego milenium. W tamtych czasach Rzymianie obawiali się, że koniec świata nastąpi wraz z nastaniem roku 1000. Zgodnie z legendą, powstała na podstawie proctw Sybilli, w lochach Watykanu przebywał uśpiony Lewiatan, którego uwięził papież Sylwester I (żyjący w IV wiek naszej ery). Potwór miał się przebudzić z letargu i zalać ziemię i niebo ogniem. Historycy nazywają ten moment w dziejach „kry-

zysem milenijnym”. Ludzie byli autentycznie przerażeni perspektywą końca świata. Gdy nastąpiła noc i nic groźnego się nie wydarzyło, wybuchła wielka radość i ludzie spontanicznie zaczęli świętować. W tym kontekście warto również wspomnieć „pluskwę milenijną”, która też miała doprowadzić do końca świata na przełomie roku 1999 i 2000, ale tym razem w rzeczywistości cyfrowej. Można by powiedzieć, że historia lubi się powtarzać.

Jaki Sylwester, taki cały rok

Sylwester jest to dzień poprzedzający Nowy Rok. W wigilię Nowego Roku mamy nadzieję na pozytywne zmiany. Powstaje efekt nowego otwarcia. Pojawia się optymizm i nadzieja na przyszłość. Na tym gruncie pojawiło się wiele przesądów, mających zapewnić szczęście i powodzenie w nadchodzącym Nowym Roku. Zgodnie z porzekadłem – jaki Sylwester, taki cały rok – w tę noc należy dobrze się bawić, gdyż będzie to miało wpływ na naszą pomyślność w nadchodzących 12 miesiącach. W tę noc nie należy

też przestrzegać diety, a wręcz przeciwnie, powinno się zjeść smacznie i do syta. Zgodnie ze zwyczajem, ostatniego dnia roku powinno się unikać robienia generalnych porządków, aby nie wymieść z domu szczęścia. Jest też zasada, że w Nowy Rok nie należy wchodzić, mając długi. Dlatego zaleca się, by wszystkie zobowiązania zostały uregulowane jeszcze w kończącym się roku.

Pomysły na Sylwestra

Obecnie, poza tradycyjnymi imprezami sylwe-

strowymi, jest do wyboru szeroka gama możliwości na spędzenie tej wyjątkowej nocy. Można ten czas spędzić na sportowo, uczestnicząc w biegach sylwestrowych. Swoją ofertę prezentują kina, teatry, filharmonie, opery. Popularnymi kierunkiem wyjazdów są góry, a także morze. Biura podróży oferują rozmaite kierunki wyjazdów w tym czasie. Można również znaleźć takie ciekawostki jak sylwester w kopalni, klasztorze, aquaparku i wielu innych miejscach.

Legia na półmetku rozgrywek Ekstraklasy

Po zakończeniu jesiennej rywalizacji, na czas przerwy zimowej, stołeczna drużyna zajmuje pozycję wicelidera Ekstraklasy. W przedostatnim pojedynku rundy jesiennej Wojskowi pokonali u siebie Lechię Gdańsk 2:1. W ostatnim spotkaniu jesieni warszawianie zremisowali we Wrocławiu ze Śląskiem 0:0. Przerwa zimowa potrwa dla Legii do 29 stycznia, kiedy to będzie podejmowała Koronę Kielce.

- (...) Nasz powrót do walki o mistrzostwo jest lepszy, niż niektórzy prognozowali. Teraz przed nami czas na to, aby się zresetować. Zaczynają się mistrzostwa świata, a my ciężką pracę rozpoczniemy w grudniu. Gratuluję drużynie pierwszej części rozgrywek. Chcemy dalej rozwijać zespół. Życzę Śląskowi wszystkiego, co najlepsze w tym sezonie. Do zobaczenia w stolicy - powiedział w czasie konferencji prasowej, zorganizowanej po meczu Śląsk Wrocław - Legia Warszawa, Kosta Runjaić, trener Legii Warszawa.

Legia Warszawa, z dorobkiem 32 punktów, na zakończenie rundy jesiennej zajmuje 2. pozycję w tabeli. Wojskowi 9 razy wygrywali, 5-cięrotnie remisowali, a także 3 razy przegrywali. Bilans bramkowy drużyny tre-

nera Kasty Runjaić to: 24-19. W Ekstraklasie pozycję lidera zajmuje Raków Częstochowa, którego dorobek, wynoszący 41 punktów, znacznie przewyższa pozostałą stawkę. Ekipa z Częstochowy 13 razy zwyciężała, 2 razy remisowała i 2 razy schodziła z boiska pokonana (bilans bramkowy: 35-12). Podium zamyka Widzew Łódź, który zgromadził 29 punktów - 9 wygranych, 2 remisy i 6 porażek.

W listopadzie Wojskowi rozegrali dwa spotkania

Legia Warszawa - Lechia Gdańsk 2:1 (0:0)

4 listopada warszawianie pokonali u siebie Lechię Gdańsk. Do przerwy obie drużyny remisowały bezbramkowo. W 57. minucie piłkę przejął Conrado, po czym dograł w pole karne do Kałuźńskiego. Po-

mocnik Lechii skierował podanie do Zwolińskiego, który trafił z 6 metrów do bramki Legii, dając Biało-Zielonym prowadzenie. Wyrównanie nastąpiło w 75. minucie, kiedy to Dusana Kuciaka pokonał Bartosz Kapustka. Po strzale pomocnika Legii piłka odbiła się kolejno od poprzeczki i palców bramkarza, następnie wpadła do bramki gości. Wynik spotkania ustalili w 87. minucie rezerwowi Yuri Ribeiro, trafiając na 2:1. Bramkarz najpierw wybronil strzał głową z kilku metrów Kramera, ale skapitulował przy dobitce głową Ribeiro.

Legia Warszawa: 1. Kacper Tobiasz - 29. Lindsay Rose (73', 5. Yuri Ribeiro), 8. Rafał Augustyniak, 17. Maik Nawrocki - 13. Paweł Wszółek (85', 28. Makana Baku), 99. Bartosz Slisz, 27. Josué, 67. Bartosz Ka-

Fot. z meczu Legia Warszawa - Lechia Gdańsk / źródło: legia.com

pustka, 25. Filip Mladenović - 39. Maciej Rosołek, 20. Ernest Muçi (62', 9. Błaż Kramer).

Lechia Gdańsk: 12. Dušan Kuciak - 29. David Stec, 25. Michał Nalepa, 23. Mario Maloča, 2. Rafał Pietrzak - 79. Kacper Sezonienko (53', 20. Conrado), 6. Jarosław Kubicki, 4. Kristers Tobers (90', 10. Bassekou Diabaté), 88. Jakub Kałuźński (73', 7. Maciej Gajos), 99. İlkay Durmuş - 9. Łukasz Zwoliński (73', 28. Flávio Paixão).

Śląsk Wrocław - Legia Warszawa 0:0

13 listopada Wojskowi pojechali do Wrocławia, by rozegrać mecz ze Śląskiem w ramach 17. kolejki rozgrywek. Mimo kilku okazji z obu stron, żadnej z drużyn nie udało się strzelić gola. Najbliżej trafienia był Josue, który podszedł

do jedenastki. Jednakże ofensywny pomocnik Legii przestrelał rzut karny.

Śląsk Wrocław: 12. Rafał Leszczyński - 4. Łukasz Bejger, 2. Diogo Verdasca (57', 19. Patryk Janasik), 34. Konrad Poprawa, 6. Daniel Leó Grétarsson, 23. Víctor García - 7. John Yeboah (88', 11. Dennis Jastrzemb-ski), 15. Nahuel Leiva (67', 28. Michał Rzychowski), 8. Patrick Olsen, 17. Petr Schwarz - 9. Erik Expósito (88', 10. Caye Quintana).

Legia Warszawa: 1. Kacper Tobiasz - 17. Maik Nawrocki (90' 29. Lindsay Rose), 55. Artur Jędrzejczyk, 5. Yuri Ribeiro - 13. Paweł Wszółek (46' 28. Makana Baku), 99. Bartosz Slisz (90' 8. Rafał Augustyniak), 67. Bartosz Kapustka (90' 11. Róbert Pich), 27. Josué, 25. Filip Mladenović - 20. Ernest Muçi (46' 19. Carlitos), 39. Maciej Rosołek.

Miejsce na reklamę w miesięczniku Nasza Warszawa
Oferujemy możliwość odpłatnego opublikowania na łamach
gazety Nasza Warszawa (portalu internetowego oraz mediów
społecznościowych) artykułów, ogłoszeń lub reklam
Masz pytania? Napisz: biuro@naszemiasto.info

Fot. z meczu Śląsk Wrocław - Legia Warszawa / źródło: legia.com